

120 + 123

AD. 188 + 175

Registered for posting as a periodical

Category B.

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)
Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Advertisements: 25 cents per line.

REDAKCIO: "Esperanto", Box 2122T., G.P.O. Melbourne 3001, Australia.

Prezidanto: Prof. R. G. Robertson, 7 Euroka Street, Northbridge, NSW, 2063

Kasisto/Sekretario: S-ro L. V. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W. 2095

A.E.A. Libro-Servo: S-ro T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, NSW, 2036

N-ro 158 (238)

MELBOURNE

Okt.-Nov., 1977

NIA GAST-ARTIKOLO

SEN VERDA STELO

(J. Kohen-Cedek-Jerusalem)

Kiam mia amiko, la verkisto dro A. Karmon prezentis min al sia pliĝa duonfrato — la prof. Nahum Slouŝ, mi sentis min flatita. Ĉar konversacii kun tiu ĉi fama, multfaka scienculo estis tre interese, kvankam unue li impresis kiel senkolora homo de velka aspekto. Li estis malalta, rondventra hometo kun brilanta kalva kapo kaj pinta, jam griza barbeto, sed kun agrablamo. La interkonatiĝo okazis en Tel-Avivo dum la brita landokupacio. Kiel unua temo servis rememoroj pri nia komuna naskiĝejo, — la cara russtata Litovujo. La sciencisto parolis per troemfaza, elmodiĝinta, jam arkaiginta stilo de hebrea lingvo, rakontante per ĝi freŝe pulsintajn epizodojn.

— Se estus liaj rakontoj akvo, — rimarkis poste la pli juna duonfrato, — estus ni dronintaj en ĝi . . .

La multparolema sciencisto ŝatis rakontadi pri la aŭtoroj de tiuj verkoj, kiujn li tradukis hebrean dum sia junaĝo: pri Flaubert, Zola kaj Maupassant, kaj anekdotojn pri sia iama kolegaro. — la profesoroj de Sorbono, kie li okupis katedron pri hebrea literaturo. Li fiero rimarkis, ke ĝuste li estis la unua, kiu pruvis, ke ekde la renesanco, la hebrelingva literaturo disvolviĝis samstape kaj samtendence, kiel ĉe aliaj eŭropaj nacioj, sed . . . kun malfruiĝo je tempo daŭro de unu generacio. Kvazaŭ senintence li rimarkis, ke li verkadis en tri

lingvoj: en hebrea, en rusa kaj en la franca. Tiun multlingvecon malaprobis la duonfrato:

— Mi verkis nur du romanojn, sed ambaŭ en la sama lingvo, — diris dro A. Karmon.

— Du pekoj kune ne faras ĉe unu virtagon? — ŝerce respondis la profesoro, kio vundetis la ambicion de la romanisto. Kaj mi trovis kiel necesa laŭdi ties verkadon. La maljunulo respondis:

— Vi uzas tiajn varmajn vortojn, ke mia koro degelas, malgraŭ la vintra temperaturo . . .

D-ro A. Karmon scipovis sin mem defendi:

— Vi estas kompatema rilate al mia verkado, same kiel bankisto, kiu rifuzas pruntedoni.

Je tio la maljunulo sarkasme respondis:

— Kun tri homspecoj ne valoras disputi: kun brita enmigro-oficisto, kun psikologo kaj kun romanverkisto!

Dum alia renkontiĝo rakontis N. Slouŝ pri siaj reserĉaj komparstudoj, aperintaj sub titoloj: "Judoj kaj Fenicianoj" kaj "Judoj kaj Berberoj" — rezulte de esplor-ekspedicioj al Nordafriko, kie li je granda miro trovis tribon de judaj "trogloditoj". Estis ili judoj savigintaj de islamanaĵ persekutoj en la kavernoj de la Atlasa montaro, kie ili vivis dum jarcentoj kiel brutbredistoj (nuntempe ili ĉiuj vivas en Israelo).

Ankaŭ li ŝatis rakontadi pri siaj esploroj de feniciaj komercpunktoj, kiuj posttempe fariĝis urboj, kiel ekz. Kadeŝ (hebree : Sanktejo) — la nuna Cadiz (=Kadiz), aŭ Malha (hebree : Salejo), —la nuna Malaga.

De historiaj esploroj ĝis arkeologiaj elfosadoj estas nur unu paŝo. La maljuna profesoro gvidis diverslokajn elfosaĵojn kiel ĉefo de "Palestina Arkeologia Esplorasocio" kaj ŝatis rakontadi pri siaj trovitaĵoj en Tiberio, en Kidrona valo (de Jerusalemo) kaj en Transjordanio.

Memkompreneble, ke kiel multe pli juna, mi elektis la rolon de aŭskultanto. Tial mi ne havis okazon prezenti min kiel esperantisto. La profesoro forpasis en j. 1969 preskaŭ centjaraĝa. Nur poste mi hazarde eksciis ke LI ESTIS ESPERANTISTO. Sed kaŭze de siaj multfakaj agadoj li ne povis aktivigi kiel esperantisto. En la ĉijara Julia numero de la revuo "Esperanto" (859/1977) mi trovis artikolon de N.Z. Maimon pri prof. N. Slouŝĉ, titolitan "La forgesita pioniro."

Konklude mi povas nur bedaŭri, ke dum niaj konversacioj mi ne tuŝis la temon Esperanto.. Se la kvinpinta verda stelo estus tiam ornaminta mian jakon, la aferoj estus eble disvolviĝintaj totale.

TRANSMARAJ SPERTOJ

Dum mallonga vizito en Israelo, mi havis la plezuron viziti la U.E.A.-Delegiton de Jerusalemo, S-ron Josef Kohen-Cedek.

Mi anoncis mian viziton letere kaj telefonis lin post alveno. Kvankam li sciis pri mi nur unu solan fakton, nome ke mi lernis Esperanton, li akceptis min tre varme kiel oni akceptas malnovan amikon.

Super kafo ni babiladis kaj nur en Esperanto, ĉar tiu estis nia sola komuna lingvo, kvankam li scipovas 4 lingvojn, sed ne la anglan. Mi montris al li foto-grafiaĵojn de Viktoriaj esperantistoj, kiujn li rigardis kun intereso. Kiam mi donacis al li malgrandan aŭstralian flagon, li akceptis ĝin kun granda plezuro. Li honorigis min donacante al mi aŭtografitan ekzempleron de libreto kiun li verkis "Natan Ben-cion Flavkin, Ekzemplo de homa vivo".

Sinjoro kun barbo li ŝajnis al mi 70-jara, kiel poste pruviĝis. Post kiam mi fotoĝrafis lin, li akompanis min al la bus-haltejo. Li ĝentile adiaŭis min kaj petis ke mi transdonu salutojn al aŭstraliaj esperantistoj.

Kiam mi eniris la aŭtobuson, sinjorino kiu observis nin, alparolis min

anglalingve. Si deziris informiĝi pri la nomo de mia amiko, kies vizagon ŝi kredis rememori. Kiam mi informis ŝin ke tiu estas S-ro Josef Kohen-Cedek, la sinjorino rakontis al mi ke antaŭ 2 semajnoj li ricevis la honor-titolon "Eminentaj Jerusalemano" pro sia 35-jara pedagogia kaj 45-jara kultura agado en Jerusalemo. Depost 1967 la urbestro de Jerusalemo faris tiun honorigon al dek atestimataj civitanoj, por solenigi la unuigon de la nova kaj malnova urboparto.

Vizitante Atenon mi havis la oportunaĵon telefoni S-ron Georgios Miggas kaj S-inon Adamantia Sakellaropulu, kiu estas dentistino. Ĉar ŝia oficejo ne estis tre malproksima de mia loĝloko, S-ino Sakellaropulu povis viziti min dum sia sista-tempo kaj ni havis gajan interbabiladon. Mi transdonis salutojn de aŭstraliaj esperantistoj kaj mentris al ŝi fotoĝrafiaĵojn. Kiam mi transdonis al ŝi aŭstralian flageton, ŝi promesis meti ĝin en taŭgan lokon en la klubejo. Malfeliĉe por mi, mi ne troviĝis en Ateno merkredvespere kiam la Esperanto-klubo kunvenas, nek en Tel-Aviv je ĵaŭdo, vespero de kunveno de tiu klubo.

—Isabel Gale.

MIA ESPERANTISTA VIVO

de K. G. LINTON

(Fino)

La 13-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en Sidnejo en 1962. D-ro Ross Robbins elektigis prezidanto de A.E.A. Tiun jaron, instigitte de D-ro Cyrus Caldera, mi forte penis persvadi Reg Banham entrepreni la Klercan Diplomon, sed, ĉar li nenion faris, mi direktis miajn penojn al Len Newell. La reago estis rapida, kaj li gajnis la diplomon kun honoro la saman jaron, do ni jam havis nian Konstantan Triopan Komisionon, kun la rezulto, ke la Provizora ĉesis funkcii. Tamen baldaŭ poste en tiu sama jaro Reg Banham pruvis, ke li vere interesiĝis, kiam li entreprenis la ekzamenon, kaj gajnis la Klercan Diplomon kun honoro, do antaŭ ol finiĝis tiu jaro la komisiono estis kvaropa. Baldaŭ poste Len Newell fariĝis komisionestro pro la fakto, ke li estis profesia instruisto.

La 14-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en Melburno en 1964. Marcel Leereveld elektigis prezidanto. En tiu jaro mortis tiu tre estimata kaj amata Esperantisto, Bill Drummond, al kiu mi tiel multe ŝuldis. Reg Banham akceptis la oficon de sekretario de la Pyke-Memoriga Fonduso, kiun Bill Drummond saviĉe transprenis de Roy Rawson.

La 15-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en Kanbero en 1966. Partoprenis Cecil Goldsmith, antaŭa Generala Sekretario de U.E.A. Elektiĝis prezidanto de A.E.A. Ivan Maddern. Mi transprenis de Reg Banham la oficon de sekretario de la Pyke-Memoriga Fonduso.

Ĉe la Koncerta Vespero D-ro Ross Robbins, kiu jam estis Dumviva Membro de U.E.A., kaj mi kiel ĉefdelegito lanĉis kampanjon por kolekti la sumon de \$1250, kiu estis necesa por donaci ĉambreon en la domo de U.E.A. en Rotterdame. Ĉe la fino de tiu vespero ni povis anonci, ke ni jam kolektis la sumon de \$396, pruvante la sindonemon de la aŭstraliaj Esperantistoj. Ni antingis nian finan celon ĉe la venonta kongreso.

La 16-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en Manlio en 1968, kaj estis organizita de Cecil Goldsmith, kiu transprenis la oficon de sekretario, kiun Herbert Koppel plenumis dum la pasintaj dek ok jaroj. Mi elektiĝis prezidanto la trian fojon, kaj Audrey Dennys elektiĝis kassistino anstataŭ mi, kiu servis en tiu ofico dum dek du jaroj.

En tiu jaro ni fine persvadis Fay Koppel entrepreni la Klerecan Ekzamennon. Ŝi tro modeste subtaksis sian kapablon, sed mia juĝo plene praviĝis, ĉar ŝi gajnis la diplomon kun honoro. Ni nun havis kvinopan komisionon, sed tiu forto mallonge daŭris, ĉar Len Newell, post vizito al Londono, mortis en Parizo survoje al Italio, kie lia edzino libertempis kun siaj parencoj. Reg Banham lin anstataŭis kiel komisionestro. Mi nun sentis la urĝan neceson aldoni al nia nombro, kaj mi komencis forte serĉi kandidatojn por plenumi tiun esencan rolon.

La 17-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en Perto en 1970, kiam la ĉefa organizanto estis Bill Howard, sekretario de la Esperanto-Ligo de Okcidenta Aŭstralio. Tiutempe mi komencis persvadi Ruth McGrath entrepreni la Klerecan Diplomon, sed simile al Fay Koppel, ŝi tro modeste subtaksis sian kapablon, kaj ankoraŭ ne ĝin entreprenis. Dum tiu kongreso establiĝis la Honorinsigna Komisiono por honorigi Esperantistojn, kiuj atingis elstarajn farojn por la movado en Aŭstralio. Elektiĝis al tiu komisiono: Fay Koppel, Volo Gueltling, kaj Ruth McGrath. La sekvintan jaron, 1971, mortis Roy Rawson.

La 18-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso denove okazis en Melburno en 1972. Prof. Robbie Robertson elektiĝis prezidanto, kaj Russ Baxter akceptis la oficon de sekretario, kiam Cecil Goldsmith esprimis deziron eksoficiĝi. Fay Koppel

pro siaj laboroj en la Ekzamena Komisiono ekisigis el la Honorinsigna Komisiono, kaj ŝin anstataŭis nia kara Timmie, kies vera oficiala nomo estas S-ro V. J. Timmins.

La Manlia grupo gajnis la trofeon por sia teatraĵa prezento dum la kongreso. Ĝi estas oficiale titolita "La Herbert Koppel Dramo-Trofeo de A.E.A." Ĉiu gajninto rajtas teni ĝin ĝis la venonta kongreso. Tiun saman jaron mortis Cecil Goldsmith, kaj la sekvintan jaron mortis Allan Turner, mia iama kunlernanto, kaj prezidanto de A.E.A. por la jaro 1941-42.

La 19-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en 1974 la unuan fojon en Brizbano (Mi rifuzas skribi "Brisbano", ĉar neniu elparolas la nomon tiamaniere). Prof. Robby Robertson elektiĝis prezidanto la duan fojon. Dum tiu kongreso laŭ la sugesto de Herbert Koppel ni decidis okazigi kune kun la 20-a en Melburno la Unuan Pacifikan Esperanto-Kongreson. Dum tiu kongreso mi notis kaj penis instigi kvar eblajn kandidatojn por la Klereca Diplomo: Trevor Steele, kiu estas tre talenta kaj sufiĉe juna, Ray Ross, Winsom Greenhalgh, kaj Beverley Allatt. Trevor Steele ankoraŭ ne entreprenis la Supran Diplomon pro siaj aktivecoj ĉe la universitato, sed la aliaj tri jam sukcesis pri la Supra kun honoro. La Brizbana grupo gajnis la Dramo-trofeon por teatraĵo verkita de Trevor Steele.

En novembro de tiu jaro mortis Reg Banham, kio estis forta frapo al la movado. Mi transprenis liajn devojn kiel komisionestro, kaj Herbert Koppel transprenis liajn devojn kiel redaktoro de "Australian Esperantist", sed lian morton eĉ pli forte sentis la Ekzamena Komisiono, ĉar restis nur Fay Koppel kaj mi krom la nun jam ne aktiva D-ro Caldera, tiel urĝigante la aldonon al nia nombro. La Honorinsigna Komisiono jam aljuĝis du honorinsignojn respektive al Herbert Koppel kaj Reg Banham, kaj mi havis la privilegion prezenti tiun insignon al lia edzino, Hilda Banham ĉe la Zamenhofa Festo en 1974. La Titolo de la Honorinsigno estas "Fratulo de la Aŭstralia Esperanto-Asocio", kaj la ricevinto rajtas skribi post sia nomo la literojn F.A.E.A.

La 20-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso okazis en 1976 en Melburno kune kun la Unua Pacifika Esperanto-Kongreso. Kunlaboris kun ni la Novzelanda Esperanto-Asocio. Alvenis multaj transmaraj vizitantoj. Kiel oni povus facile konjekti, la plej multaj venis el Novzelandio, sed

ni tre ĝojis, ke venis 9 el Japanio, sep el Usono, kaj kvar el diversaj landoj de Eŭropo.

Prof. Robbie Robertson elektigis prezidanto la trian fojon kaj Simon Wicken-den elektigis sekretario. La honorinsigna Komisiono nomumis tri pluajn Esperantistojn por la Honorinsigno: D-ro Cyrus Caldera, S-ro Ralph Harry, C.B.E., kaj mi. Mi sentis grandan honoron, ke mia nomo aperis kun tiuj du. La Dramo-Treŝon regajnis la Manilia Klubo.

En marto de tiu jaro mi atingis mian sepdeknan jaron, kaj mi tre ĝojis kiam la Melburna Esperanto-Societo faris prezentadon al mi. En julio mi plenumis longe sopiratan ambicion, kiam mi ĉeestis la 61-an Universitalan Kongreson en Ateno, kie mi povis partopreni la inspirajn komitatajn kunvenojn de U.E.A. En decembro de tiu jaro D-ro Caldera atingis sian naŭdeknan jaron.

Nun estas la jaro 1977, kiam ni preparas nin por la 21-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso, kiu okazos la duan fojon en Tazmanio, ĉiŝoje en Launceston. La 30-an de junio mortis nia amiko Bill Howard, sekretario de la Esperanto-Ligo de Okcidenta Aŭstralio kaj organizinto de la 17-a kongreso.

Mia plej grava celo nun estas akiri kandidatojn por la Klereca Diplomo por certigi la daŭrigon de nia Aŭstralia Ekzamena Komisiono. Tiucele mi ĵus verkis Studlibron por Kandidatoj por la Norma Supera Diplomo de A.E.A. bone konstatante, ke el tiuj, kiuj sukcesas tiun ekzamenon kun honoro, ni trovos niajn estontajn komisionanojn.

PRAKTIKA SERCO

Mark Twain iam renkontis ĉe la ĉeval-konkursoj amikon, kiu diris: "Mi perdis ĉiun mian monon; mi ŝatus, se vi aĉetus por mi la reir-bileton al la urbo."

Twain diris: "Bone; mi mem estas preskaŭ senmona, sed mi diras al vi, kion ni faru. Vi kaŝu vin sub mia sidloko kaj mi kovros vin per miaj kruroj".

La alia konsentis kaj Twain iris al la bileto kaj aĉetis du biletojn. Kiam la trajno moviĝis kaj la supozita kaŝvojaĝanto estis komforte sub la sidloko, la konduktoro venis kaj Twain donis al li la du biletojn.

"Kie estas la alia pasaĝero?" demandis la konduktoro.

Twain signifne frapetis sian frunton kaj diris laŭtvoĉe: "Tio estas la bileto de mia amiko. Li estas iom stranga kaj ŝatas vojaĝi sub la benko..."

—P. E. Schwerin.

21st AUSTRALIAN ESPERANTO CONGRESS

Jan. 2-8, 1978 — Launceston, Tas.

Mail your Congress Fee \$13 (Pensioners, Students \$7.50) to the Congress Treasurer, Mr. Mac Le Fevre, 22 Belle Vue Avenue, Launceston, 7250. Add \$10 for Room Deposit at "Tasmanian College of Advanced Education" and enclose a stamped addressed envelope for your receipt.

75. Mr. S. Kanački, Melbourne

76. Mrs. O. M. Chandler, Sydney.

77. Mrs. S. Martin, Brisbane.

78. Mrs. J. Peters, Brisbane.

79. Mr. R. Weis, Toowoomba, Q'ld.

80. Miss C. A. Sullivan, Brisbane.

81. Mr. J. Fallu, Melbourne.

(Supporting Congress Member)

82. Mrs. I. Fallu, Melbourne.

(Supporting Congress Member)

State Distribution: Victoria 25; N.S.W. 25; Queensland 15; Tasmania 9; Western Australia 5; Australian Capital Territory 2; New Zealand 1.

Who will be Congress Member No. 100? A.E.A. Assistant Secretary and Editor Herbert Koppell has donated an Esperanto Book for the person who will have Congress Number 100. Mail your Enrolment today to Mr. Mac Le Fevre.

Proponoj por la 21-a Aŭstralia Esperanto-Kongreso

(1) La postenoj de Sekretario kaj Kasisto de A.E.A. estu kombinitaj, ĉar multaj taskoj de la du ofistoj interrilatas. Se tiu propono estos aprobita, la elektita ofisto bezonos la helpon de kelkaj aliaj, nome per korespondaj luroj, varbado de novaj membroj, informado, eksterlanda korespondado. (Les Scott, 34 Ocean Rd., Manly, 2095)

(2) La \$2000 (U.S.), kiujn A.E.A. heredis laŭ la testamento de la angla mondmigrinto William Lionel Simpkins, estu investitaj en registaraj obligacioj, sub la nomo "W. L. Simpkins Memorial Fund". La interezo el la fonduso estu uzata por donaci Esperanto-librojn al bibliotekoj, laŭ proponoj de lokaj Esperanto-klubo. (Melbourne Esperanto-Societo).

(3) La A.E.A.-Adresaro NE aperu antaŭ la 1-a de majo 1978 por certigi ke la enhavo estu aktuala. La Adresaro, kiu aperis en februaro 1976, enhavis mortintojn, nomoj de kluboj kiuj ne plu ekzistas kaj nomojn de klub-estranaroj kiuj ne estis re-elektitaj en 1976. (Melbourne Esperanto-Societo).

Ĝenerala Kunveno de A.E.A.

La Ĝenerala Kunveno de A.E.A. okazos en la kadro de la 21-a Aŭstralia E-Kongreso en "Tasmanian College of Advanced Education", Launceston, inter la 3-a kaj 6-a de januaro, 1978.

Tagordo:

- (1) Raportoj de la Asocio (Sekretario/Kasisto, Libro-Servo, Zamenhof Memorial Fund, Redaktoro de "A.E.").
- (2) Elektado de nova Estraro kaj de 3 Kuratoroj de Zamenhof-Fonduso.
- (3) Propozicioj de membroj kaj kluboj
- (4) Loko de la 22-a Kongreso
- (5) Eventualaĵoj

Kluboj kaj individuaj membroj sendu proponojn por la Ĝen. Kunveno kaj nomojn por la nova Estraro ĝis 15-a de dec. 1977 al A.E.A., 34 Ocean Rd., Manly, 2035. Elektendaj estos prezidanto, 2 Vic-Prezidantoj, 2 Sekretarioj, Kasisto, 3 Kuratoroj por la "Zamenhof Memorial Funduso", Public-Oficisto, Libro-Servanto, Redaktoro. L. V. Scott, Aganta Sekretario, Herbert Koppel, Vic-Sekretario.

OFICIALA INFORMILO

Novaj Anoj:

Casey, S-ro G., Mt. Macedon, Vic.
 Craig, F-ino F. M., Toobea, Qld.
 Daniels, F-ino J., Rockhampton, Q.
 Dickenson, S-ino M. P. Holland Park, Q.
 Deans, S-ro J. Darlinghurst, NSW.
 Ĝenerala Fonduso:
 Leung, S-ro H. C., Rydalmere, NSW \$5
 Koppel, S-ro H., Melbourne \$5
 Oliver, Ges-roj A., Orelia, W.A. \$5
 Leereveld, Ges-roj M., Belgrave, Vic. \$5
 Stevenson, S-ro C., Windsor Gardens, S.A. \$2
 Publica Fonduso:
 Oliver, Ges-roj A., Orelia, W.A. \$5
 F. R. Banham, M.F.
 Hasluck, F-ino D., Cheltenham, NSW. \$10
 Les V. Scott., Aganta Sekretario

A: Ĉu vin iam trafis akcidento dum viaj multaj vojaĝoj?

B: Jes, unufoje, en tunelo, mi iam erare kisis la patron anstataŭ la ŝlinon.

La ideala loko por pikniko estas kutine iom pli malproksima.

● **PERTH:** Ĉe la kunveno de 28/9 Prez. S-ro Hutts bonvenigis Ges-rojn A. Einihovici ĵus revenintajn de la kongreso en Islando. D-ro Einihovici parolis pri kantisto S-ro Silva, kiu bele kantis ĉe la kongreso kaj S-ino Einihovici ludis sonbendon de la kantado. Ŝi ankaŭ rakontis pri svislandano kiu lanĉis grandegan balonon kun la vorto Esperanto en grandegaj literoj. La balonisto ne estis esperantisto, sed fariĝis intertempe.

Je 12/10 S-ro Hawks montris bildojn pri la regiono ĉirkaŭ Dongarra, ankaŭ kelkajn pri Tahiti. Dimanĉe, 9/10, membroj kunvenis en la hejmo de Ges-roj Dean kaj bonvenigis S-inon Margaret Lister de la E-klubo en Manly.

● **MELBOURNE:** Je la amuz-vespero de 29/8, S-ro K. Linton parolis kun diapozitivaj pri vizito en Anglujo. Ges-roj H. Koppel parolis, 12/9, kun diapozitivaj pri la Suda Insulo de Nov-Zelando. Je 19/9 S-ro Ken Linton denove distris la membrojn, ĉi-foje per rakontoj tradukitaj.

Nia ĉiujara merkato-vespero "American Tea" okazis la 26-an de sept. Ĉeestis nur 14 (lastjare 26). Post vendado de multspecaj varoj kaj lotumado de grandega ĉokolada torto, sekvis luksa vesper-manĝeto. La fina rezulto estis \$43 (Lastjare \$54.60) inklude donacojn de Ges-roj J. Fallu, F-ino A. Hearn (de la Oakleigh-Grupo) kaj Ges-roj E. McKenzie, kiuj ne povis persone ĉeesti. Parto de la profito estos uzita por la tutaustralia esko-konkurso de la Pyke Memorial Fonduso.

● **LAUNCESTON, Tas** Membroj de nia klubo estis gastoj ĉe la edziniĝo de Edith Gibson al Ken Kerr je 9-a de oktobro. La ceremonio okazis en la bela ĝardeno "Cliff Grounds" de "Cataract Gorge" dum agrabla vetero. Luksa regalo sekvis la akceptadon de la gastoj.

—M. Le Fevre.

● **MANLY:** Sub la aŭspicioj de la Manly E-Klubo okazis prelego de Skabeno F. Preacher pri vojaĝo al

Norda kaj Suda Vjetnamio (23/9).
(23/9).

Dum septembro Eunice Graham kaj Edna Giles vizitis Perton. Eunice vizitis la E-Ligon, dum Edna estis gasto de Eileen kaj Arthur Oliver. Edna raportis pri la multaj interesaj horoj, kiujn ŝi pasigis esplorante la Esperanto-Muzeon en la hejmo de Ges-roj Oliver.

Inter la maloftaj troviĝas tie la unuaj numeroj de la gazeto "Esperanto" (1905) kaj "Heraldo de Esperanto" (1920). Ges-roj Oliver posedas ankaŭ kompletan kolekton de "British Esperantist" de la unua numero el la jaro 1905 ĝis la nuna jaro kaj ankaŭ fotografiojn de la fruaj kongresoj, inklude de Felix Zamenhof, frato de la Majstro.

—Edna Giles.

VETERANA ESPERANTO-KLUBO

Laŭ la Statuto de V.E.K., la plej longdaŭra esperantisto ĉe la jarkunveno aŭtomate fariĝas Prezidanto de la Klubo por la sekvanta jaro. Tiel mi fariĝis Prezidanto por 1977-78 dum la jarkunveno en Rejkjaviko Samtempe la Sekretario, S-ino Julie Winter, petis min ĝisdatigi la membroliston por Aŭstralio.

Bonvolu, se vi esperantiĝis antaŭ 1938, sciigi min pri (a) la jaro de via nasikiĝo kaj (b) la jaro de via esperantiĝo. Laŭ la statuto, "Aĝoj de VEK pagas nenium kotizon". Post 40-jara scipovo de Esperanto, vi estas aŭtomate "Veterano", post 50-jara scipovo "Jubileano". Necesas nur ke vi anoncu vin por esti membro de VEK.

Skribu, do al S-ro E. W. Chandler, 57 Northcote St., Naremburn, 2065. Se vi deziras aldoni resumon pri viaj agadoj por Esperanto dum via longa Esperantista vivo, tio estos ja bonvena. Mi deziras fari raporton ĉe Launceston pri "La Veteranaĵ de Aŭstralio".

—E. W. Chandler.

VIVO DE ZAMENHOF de D-ro Edmond Privat: represo de la 5-a eldono —Jun. 1977—de "The Esperanto Publishing Company", Orelia (W.A.); bele hindita; 133 tekstpaĝoj, 15 fotoj; prezo A\$5.00. Mendu ĉe A.E.A. Libro-Servo.

Jen ankoraŭ unu tre bonvena kaj gravega represo de verko ne malhavenda por ĉiu studento de Esperanto. Ĉi tiu

biografio pri la kreinto de la lingvo konsistigas ankaŭ detalan historion pri la frua historio de la Esperanto-Movado.

Kiu pli bone taŭgas verki pri epoko ol tiu, kiu mem travivis ĝin? Edmond Privat, kiel juna studento, partoprenis la unuan Universalan Kongreson kaj poste vivis kaj kreskis kun la lingvo, farante ne malgrandan kontribuon al ĝi progreso. Lia preskaŭ neimitebla stilo, ĉiam tre mallongaj, simplaj, tamen elegantaj frazoj havigis al lernantoj, ne nur gravan kronikon pri la naskiĝo kaj fruaj jaroj de Esperanto, sed facilan kaj modelan legolibron por ekzerco.

Precipe interesa rilate la koncernan represon estas, ke ŝajne tiu estas la unua libro presita kaj eldonita en Aŭstralio. Pli fruaj eldonaĵoj, "Pri la Iamaj Tasmanianoj" kaj "Esperanto por Infanoj", estas nur broŝurgrandaj. Cetero estas instige al esperantistoj ĉirkaŭ Aŭstralio, ke malnovaj samideanoj Ges-roj Arthur kaj Eileen Oliver nun daŭrigas la laboron de "The Esperanto Publishing Company" en Okcidenta Aŭstralio.

—F.K.

KIEL AKVO DE L' RIVERO: de Raymond Schwartz; represo de Dansk Esperanto-Forlag; 488 paĝoj; 2-vol. broŝ.; prezo \$9.65. Mendu ĉe A.E.A. Libro-Servo.

Originale verkita en Esperanto, tre bonvene reaparis en la listo de haveblaj libroj ĉi tiu longa—sed neniel tro longa—romano, kies unua eldono ĉe Stafato en 1963 rapide elĉerpiĝis. Unu el tro malmultaj tiaj verkoj en la internacia lingvo, la romano ampleksas du milittempojn. Pli precize, la unua pritraktas nur proksimume dek du monatojn, kondukantaj al, kaj tuj post, la eksplodo de la unua Mondmilito, kiu apartigis geamantojn dum pli ol dudek jaroj. Rilate la intermilitan periodon, la aŭtoro tiris dikajn kurtenojn inter la heroon kaj la legonten, sed ĉi lasta sekvas kun streĉa interesiĝo la aventurojn de tiu "heroo". Pierre Touchard, en la du koncernaj epokoj. Neniel superhoma estas tiu heroo kaj la leganto eble iom ŝokigos, kiam Pierre, apenaŭ retrovinte sian amatinon, savas sin de arestiĝo, lasante ŝin al la senkompata Gestapo. Malgraŭ tio, la posta sorto de ambaŭ okupas ankoraŭ sufiĉe da absorbe interesaj paĝoj.

Tuj atentokapta kaj amuza, la enkonduka sceno prezentas la heroon kiel gaston ĉe edziĝofesto de la frato. Simile vivoplenaj kaj informaj laŭ detaloj estas priskriboj pri aliaj kampoj de agado: ĉu bildiĝas partopreno en studenta fest-

vespero en Parizo, aŭ, post proksimume jaro, alia en Germanujo; ĉu temas pri vivgajna jaro inter Berlin-anoj aŭ enmiksigo en la rezistmovado de Marsejlo. Samkiel la akvo de l'rivero nia heroo, ne superhoma, nur home homa, portate de la fluo de eventoj, travivas sorton grandparte preter lia regado. Tiam sorton spertas ja la granda plimulto de la homaro laŭ la filozofio de rolulo en la rakonto, kredeble ankaŭ de la aŭtoro.

Pri Ramond Schwartz kaj ties verko, F. R. Banham en "A.E.", Nov-Dec., 1963, skribis, i.a., "Homo de du kulturc". Li ame sane observas bonajn kvalitojn ne nur en la Francaj 'mez-homoj', sed ankaŭ en Germanaj. Ĉiun plumbstrekon li faris laŭ larĝmensa humaneco kaj indulga komprenemo.

Fidèle reproduktinte, numere kaj enhave, la paĝojn de la unua eldono, la represo prezentas unu malavantaĝon — ripeton de eraroj, cetere tre malmultaj, inklude preserarojn. Tamen surprizas sur paĝo 23, la lokigo de la akuzativo ĉe la unua, anstataŭ la dua, korelativo, en la frazo "Eble tiujn, kiuj ni preparis hieraŭ, ne sufiĉos". Kritikenda — en prozo — estas ankaŭ la ofta elizio de la artikolo; sed ĉi jen nur bagateloj en verko, kiu estas vera trezorejo de bonstilaj esprimoj.

—F.K.

STUDLIBRO POR LA SUPERA. de Ken G. Linton.

Prezo: \$2.50 havebla de A.E.A. Libro-Servo.

Ĉi tiu kapable ellaborita kurso plenumas la bezonon de gvidlibro al la lingva nivelo de la "Supera".

La libro estas verkita en facile komprenebla lingvo, kaj la multaj klarigoj kaj ekzemploj estas plaĉe bonvenaj. Ĝi indikas al la studento kion kaj kiom li devus scii pri gramatiko kaj stilo antaŭ ol submeti sin al ekzameno.

Mi ŝatas precipe la ĝisfundan traktadon de la refleksiiva pronomo kun la abundaj ekzemploj; ankaŭ la klarigon pri la prepozicio "de".

Pro tio ke la kurso ne ampleksas la tutan gamon de gramatiko, estas supozinde ke aspiranto al diplomo jam posedas sufiĉan scion de la elementaj reguloj. Tamen, laŭ mia observo, estas du oftaj pekoj kontraŭ la gramatiko. Ambaŭ rilatas al verbotempo. Unue, la neĝusta uzo de la, perfekta preterito kie estas deviga la perfekta prezenco; kaj due, la manko de atento al la "logika" verbotempo, kiun multaj kursanoj tute ignoras. Mi kontente vidus klarigojn en la kurso pri tiuj gramatikeroj.

Sure, ĉi tiu klare elpensita kurso certe helpas al studentoj eviti la enfale-

jojn de Esperanto-gramatiko, kaj estas alte rekomendinda al progresintoj kaj aliaj, kiuj celas kompetentecon en la internacia lingvo.

—V. J. Timmins.

STELISTA RUZO

Farmisto Petro havis ege belan ĉevalon, pri kiu li tre fieris. Iutage li rajdis sur ĝi en la urbon kaj zorge ligis la beston al la alkröc-fosto antaŭ la loka trinkejo.

Du ŝtelistoj, kiuj rapidis tra la urbo, hazarde ekvidis la ĉevalon kaj decidis ŝteli ĝin. Ili sentis, ke la ĉevalo estas multe tro bela kaj valora besto, por esti ŝtelita laŭ la ordinara maniero: do ili decidis plenumi sian planon per spiciala artificio.

Unu el ili haste malligis la ĉevalon kaj rapide forrajdis sur ĝi. La alia restis ĉe la fosto. Post iom da tempo la farmisto elvenis el la trinkejo. Vidante, ke lia ĉevalo ne plu estas tie, li ĵus volis ekkriegi, kiam la ŝtelisto iris al li. Per mallaŭta, trema voĉo li diris: "Sinjoro, mi estas via ĉevalo. Antaŭ jaroj mi pekis kaj pro miaj malbonaj faroj mi estis punita; mi estis ŝanĝita en ĉevalon. Hodiaŭ mia kondamnajo finiĝis, kaj mi povos esti liberigita, se vi afable permesos tion".

La farmisto, iom miregita sed kortuŝita de tiu rakonto, forsendis la viron dezirante al li feliĉon en lia nova vivo.

Kelkajn semajnojn poste la farmisto iris al foŭro en najbara urbo. Je, sia granda surprizo li vidis tie sian ĉevalon por esti vendota. Rigardante longtempe la beston, por konvinkiĝi ke liaj okuloj ne trompas lin, li diskrete transiris kaj flustris en la ĉevalan oreilon: "Ĉu vi do pekis denove . . . ?"

P. E. Schwerin.

Sl: Mi opinias vin malĝentila veni nerazite al nia rendevuo.

Ll: Sed, kara mia, mi certigas al vi, ke mi estis bone razita, kiam mi alvenis ĉi tie antaŭ du horoj.

THE AFFAIRS OF MEN: The Esperanto movement is neutral — and therefore tolerant — concerning politics (and religion).

Thus, we have Conservative, Liberal and Labour Party members of the House of Commons who are Esperantists.

Since Jan., 1977, when the British Trade Union and Cooperative Esperanto group was formed, there has been growing support from those holding high office in the British labour movement.

TONGUES OF MEN: Dr. de Salvo recently examined 32 laws and agreements of an international nature in Europe. Which language, he asked, is the most frequently used?

Would you say "English"? No, probably the answer is "French". Of the 32, 24 used French either exclusively or conjointly . . . Examples? A treaty between Italy and Yugoslavia: official text in French, with "translations" into Italian and Yugoslav languages. When the Italian representative of the Atomic Energy Agency wrote to the Swedish Director General, he wrote in French. An agreement between Italy and Hungary is, officially, in French. A Dutch "accord concerning military damage" stated that "in case of divergence of interpretation, the 'neutral' French text will be decided". A London-Moscow agreement about "molecular biology" was also in "neutral" French.

A notable exception was an agreement between Italy and Turkey about submarine cables. It was in — English. Yet French and English are NOT neutral languages. Esperanto is.

AND FOR ANGELS? If there are sentient beings on Jupiter, Saturn, Uranus etc. 40,000 years from now, what concept will they have of us — Earthlings — in our year 1977?

Well, a craft has been launched into space as "a bottle cast into the cosmic ocean" to give some notion of what we are like.

IF, in ages to come, the capsule is intercepted and IF the interceptors have appropriate receivers, and ears to hear and eyes to see and minds to understand, those who are light years and aeons away will get a very fair idea of what we were (yes, "were") like.

The capsule contains 116 pictures and a 2-hours' playing disc setting forth the sights of our technology, of eating, dancing, working, playing etc.) and sounds (from Bach to the baying of dogs) of the everyday Earthman.

What has this to do with Esperanto? As usual, Esperantists have "a finger in the pie". Yes, you've guessed it! The

Australian Ambassador to the United Nations, Ralph Harry, has included a greeting in Esperanto. The text:—

"Friends, I am speaking to you from the planet Earth. I represent Australia, the island continent in the southern hemispheres of the planet. We strive to live in peace with the people of the whole world, of the whole cosmos, and to labour with them for the common good of every human being. I greet everyone who understands. Farewell!"

TO COOL OUR FLAMING PREJUDICES: There are "clouds" in the skies of academics and teachers in such diverse lands as:

Canada — The Education Minister of British Columbia is arranging for Esperanto correspondence lessons in schools.
Brazil — The University of Santo Andre has 175 students taking Esperanto.

France — University of Clermont-Ferrand students may choose Esperanto in 1st and 2nd year.

Austria — Four teachers of English have passed examinations in Esperanto which they intend to teach in secondary schools in Vienna.

Germany — There are 13 Esperanto classes in Paderborn.

Holland — The second laboratory course has begun in Nijmegen.

New Zealand — A new experiment for Esperanto in schools.

Bulgaria — The Pester Technical College has Esperanto classes.

U.S.S.R. — At Krasnojarsk University in Siberia, Esperanto is in the curriculum.

Taiwan — At the Catholic University there are 120 Esperanto students.

Venezuela — The Central University provides Esperanto courses.

Will these "clouds" give birth to refreshing downpours to cool linguistic prejudices?

NOT WITHOUT HONOUR IN THEIR OWN COUNTRY: Finally, right back to home. Here is a piece of Australian information previously unknown to me, perhaps to you. I gleaned it from Pilo Press, published in Nuremberg.

Ken Linton, Herbert Koppel, Ralph Harry and Dr. C. Caldera have the right to write (yes, that's right, "the right to write") "F.A.E.A.", after their respective names. "F.A.E.A."? — "Fratulo de A.E.A."

—Credits: Heroldo, Pilo Press, Informilo.